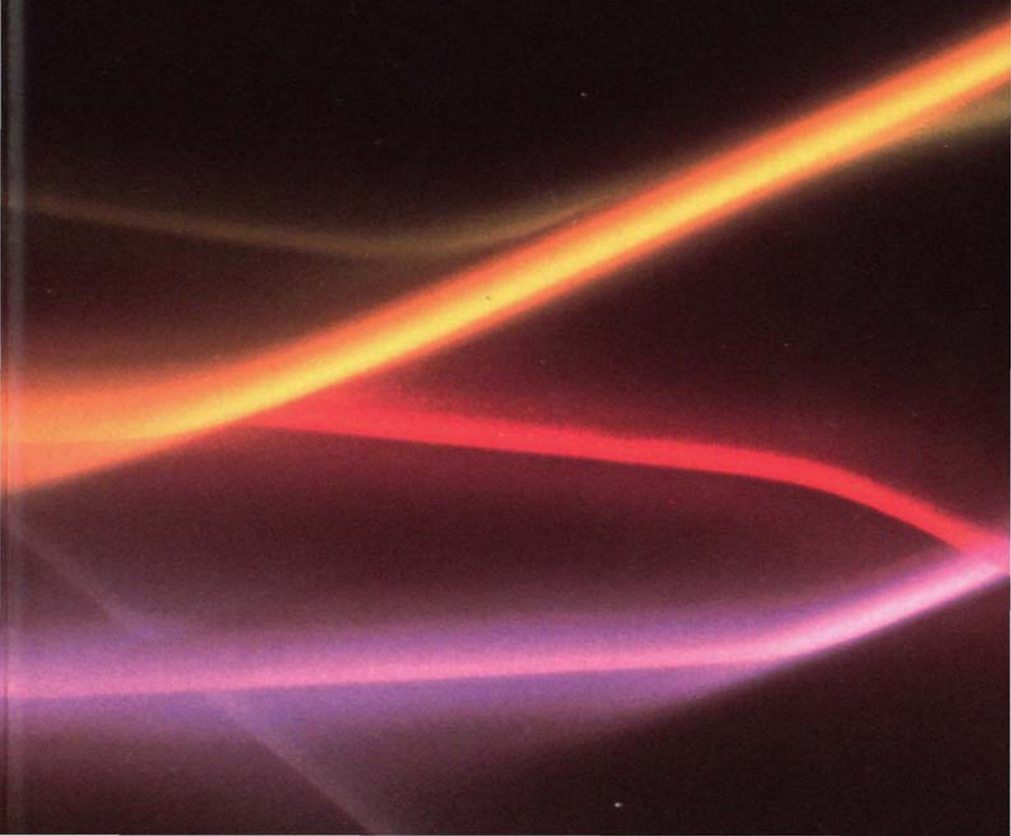

УИЛИЯМ МАКДОНАЛД

КОМЕНТАР

НА НОВИЯ

ЗАВЕТ

Уилям Макдоналд

Коментар на Новия Завет

Том 1
Матей – Йоан

Издателство ВЕРЕН
п. к. 91, София 1408

clv
Christliche
Literatur-Verbreitung e.V.
Postfach 110135 • 33661 Bielefeld

Евангелието според Марко

„Евангелието на Марко излъчва такава ведрина и жизненост, че грабва душата на всеки християнин, който го чете, като го кара да изпитва копнеж да служи на Бога, следвайки примера на нашия благословен Господ.“

Август ван Рин

Въведение

I. Уникално място в канона

Евангелието от Марко е най-малкото Евангелие по обем от четирите Евангелия и около 90% от неговото съдържание може да се намери или в Евангелието от Матей, или в Евангелието от Лука, или и в двете заедно. Тогава изниква въпросът, какво е онова, което то иска да ни каже и без което не можем?

На първо място това са лаконичният език на Марко и неговата журналистическа простота, които правят неговото Евангелие най-подходящото четиво за въвеждане на хора в християнската вяра. Когато трябва да се проповядва на места, където хората не са чували за Христос, Евангелието от Марко обикновено е първата книга, която се превежда на местния език.

Но неговото уникално значение се дължи не само на прякото и активно въздействие на *стила* (който се оказва особено подходящ за римляните и техните съвременници днес), но и на присъствието на някои *ярки подробности*, които липсват в другите Евангелия. В него се говори например за начина, по който Исус поглежда учениците Си, как се разсърдва, как тръгва най-отпред към Ерусалим. Без съмнение Марко е научил тези подробности

от Петър, с когото е живял заедно в края на живота му. Преданията разказват (и това сигурно е вярно), че Евангелието от Марко представлява разказ на спомените на Петър, което напълно обяснява специфичните за него подробности и развитие на действието, както и впечатлението, че книгата е написана от човек, който е бил свидетел на събитията.

Повечето изследователи смятат, че Марко е онзи младеж, за когото се казва, че избягва гол (14:51), и че скромният подпис на края на Евангелието е негов. (В първоначалния си вид Евангелията не са имали заглавия.) И тъй като Йоан Марко е живял в Ерусалим по онова време, би било безсмислено да разказва всичко това, ако не е бил свързан с тогавашните събития по някакъв начин. Вероятно той наистина е авторът на това Евангелие, според както твърди преданието.

II. Авторство

Повечето изследователи приемат разпространеното и общоприето от църквата мнение, че второто Евангелие е било написано от Йоан Марко, син на Мария от Ерусалим, в чиято къща са се събирали християните.

За това има много сериозни *външни доказателства*, които датират от много рано и са от различни части на империята. Папий (около 110 г. сл. Хр.) цитира Йоан Старши (вероятно апостол Йоан, въпреки че би могъл да

бъде и някой друг от ранните ученици на Христос) да казва, че Евангелието е написано от Марко, сподвижника на Петър. На същото мнение са Юстин Мартир, Иреней, Климент от Александрия, Ориген, както и мнението, изразено в *Антимарковския пролог* към Марко.

Макар и не много изобилни, *вътрешните доказателства* за авторството на Марко също съвпадат с общоприетото предание от времето на ранното християнство.

Авторът явно е познавал добре Палестина и особено Ерусалим. (Описание на горната стая е много по-подробно от това в другите Евангелия: много е вероятно това да е била неговата родна къща!) Евангелието свидетелства за арамейско влияние (използването на палестинския език) и за добро познаване на еврейските обичаи. Ясно е и точно повествование говори за близки връзки между автора и някои от свидетелите на събитията. Схемата на изложението следва съдържанието на проповедта на Петър в Деяния 10.

Мнението, че Марко е писал Евангелието в Рим, се потвърждава от наличието на по-голям брой латински думи в сравнение с другите Евангелия (като *centurion, census, denarius, legion* и *praetorium*). Езическото (латинското) име на автора – Марко – е споменато десет пъти в текста, а името Йоан Марко (еврейското заедно с езическото му име) – още три пъти. Марко, „слугата“ или придружителят най-напред на Петър, след това на чичо си Варнава и накрая – отново на Петър (според достоверни източници), е бил най-подходящият автор за написването на Евангелието на Идеалния Служител.

III. Датиране

Годината на написването на това Евангелие се оспорва и от най-консер-

вативните изследователи на Библията. И макар че нито една дата не може да се посочи с абсолютна точност, времето преди разрушаването на Ерусалим би могло да се приеме като най-вероятното време на неговото написване.

Не всички източници са единодушни по въпроса дали Марко е записал проповедите на Петър за живота на Господ *преди* смъртта на апостола (преди 64–58 г.) или *след* нея.

Ако приемем, че Евангелието от Марко е първото написано Евангелие, както твърдят повечето изследователи, тогава вероятно то е било написано през по-ранна година, за да може Лука, който пише по-късно, да използва данни от текста на Марко. Някои ученици считат, че Марко е писал в началото на 50-те години, но ние смятаме, че е по-вероятно това да е станало някъде между 57 и 60 година.

IV. Предмет и основна тема на Евангелието

Това Евангелие описва чудната история за живота на нашия Господ Исус Христос – Идеалния Божий Служител. То ни разказва за Онзи, Които остави блясъка на Своята слава в небесата и възприе образа на Слуга на земята (Фил. 2:7). Това е разказ за несравнимия живот на Господа, Които „не дойде да Му служат, но да служи и да даде живота Си откуп за мнозина“ (Марко 10:45).

Колкото по-дълбоко осъзнаваме факта, че Този Идеален Служител е не някой друг, а Божият Син, и че Той доброволно препаса Себе Си със слугинската престилка, като стана Слуга на хората, толкова по-ярко и по-трайно започва да свети блясъкът на това Евангелие. Чрез него ние имаме възможност да наблюдаваме как съвършеният Божий Син е живял на земята като зависим Човек. Всичко, което Той е направил, е било извършено

в съвършено подчинение на волята на Неговия Отец, и всички Негови велики дела са били извършени чрез силата на Светия Дух.

Йоан Марко, авторът на това Евангелие, започва служението си пред Господа като добър християнин; по-късно показва отстъпление от вярата за известно време (вж. Деяния 15: 38) и накрая завършва отново като „полезен в службата“ работник (2 Тим. 4:11).

Езикът, на който е написано Евангелието, е жив, енергичен и стегнат. Марко обръща повече внимание на де-

лата на Господ, отколкото на Неговите думи, което се доказва от факта, че в неговото Евангелие са записани деветнадесет чудеса и само четири притчи.

В процеса на изучаване на Евангелието ще се опитаме да си отговорим на три въпроса: (1) Какво ни казва това Евангелие? (2) На какво иска да ни обърне внимание? (3) На какво иска да ни научи?

За всички, които желаят да бъдат искрени и верни служители на Господа, това Евангелие може да се окаже едно ценно ръководство по служение.

Схема на изложението

- I. Подготовката на Служителя (1:1-13)
- II. Ранното служение на Христос в Галилея (1:14-3:12)
- III. Служителят призовава и обучава своите ученици (3:13-8:38)

- IV. Пътят на Служителя към Ерусалим (9 и 10 гл.)
- V. Служението на Служителя в Ерусалим (11 и 12 гл.)
- VI. Беседата на Служителя на Елеонския хълм (13 гл.)
- VII. Мъките на Служителя и Неговата смърт (14 и 15 гл.)
- VIII. Победата на Служителя (16:1-20)

Коментар

- I. Подготовката на Служителя (1:1-13)
- A. Предвестникът на Служителя подготвя пътя Му (1:1-8)

1:1 Основната тема на Марковото Евангелие е благата вест за **Исус Христос, Божия Син**. Тъй като неговата цел е да подчертае най-вече ролята, която Господ Исус изпълнява като Божий Служител, Евангелието не започва с родословното дърво на Спасителя, а с Неговото обществено служение, което е провъзгласено от

Йоан Кръстител, предвестникът на добрата новина.

1:2, 3 Както Малахия, така и Исая¹ предсказват, че преди идването на Месията ще дойде Неговият **предвестник**, който ще призове хората да се подготвят морално и духовно, за да могат да Го посрещнат, когато дойде (Мал. 3:1; Ис. 40:3). Йоан Кръстител напълно изпълнява тези пророчества. Той е „**вестителят... гласът на един, който вика в пустинята**“.

1:4 Неговото послание съдържа призива за покаянието на хората, които трябва да се променят и да отхвърлят греховете си, за да получат **опрощение за тях**, защото иначе няма да бъдат в състояние да приемат Госпо-